

Sygn. akt II W 311/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18.06.2015 r.

Sąd Rejonowy w Zawierciu Wydział II Karny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Jarosław Noszczyk

Protokolant: Bożena Moryń

w obecności oskarżyciela publicznego

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18.06.2015 r.

sprawy przeciwko **Ł. J.**

syna W. i J.

urodzonego w dniu (...) w S.

obwinionego o to, że:

od dnia 26.05.2014 roku do dnia 03.06.2014 roku nie wskazał osoby, której w dniu 08.03.2014 roku o godzinie 15:04:11 w miejscowości P.ul. (...) DK-78 powierzył do kierowania pojazdem marki S. o numerach rejestracyjnych (...),

tj. o popełnienie wykroczenia z art. 96 § 3 k.w.

1. Obwinionego Ł. J. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu stanowiącego wykroczenie z art. 96§3kw i na podstawie art. 96§3kw w zw. z art.24§1i3kw wymierza mu karę 100 (stu) złotych grzywny,

2. na podstawie art.118§1 i 4kpw w zw. z § 1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 r. w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia i art.617 kpk w zw. z art. 3 ust.1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych i w zw. z art.119kpw zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 130 (stu trzydziestu) złotych, w tym 100 (sto) złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania oraz opłatę sądową w wysokości 30 (trzydziestu) złotych.

Sygn. akt II W 311/15

UZASADNIENIE

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 8 marca 2014r. przy ulicy (...). Z. w P. prowadzona była kontrola prędkości pojazdów przy użyciu urządzenia F. C. nr (...). Urządzenie to o godzinie 15.04.11 zarejestrowało samochód marki S. nr rej. (...), którego kierujący jechał z prędkością 95 km/h, podczas gdy obowiązująca administracyjnie w tym miejscu prędkość wynosiła 50 km/h.

(dowód : raport z k. 3)

W toku prowadzonego postępowania, na podstawie informacji uzyskanej od (...) Sp. z o.o. ustalono, iż samochód ten w dniu 8.03.2014r. został przekazany do użytkowania/kierowania obwinionemu Ł. J.. W dniu 8.05.2015r. Straż Miejska w P. wezwała Ł. J. jako posiadacza pojazdu do wskazania w terminie 7 dni komu powierzył do kierowania/używania samochód marki S. nr rej. (...) w dniu 8.03.2014r. o godz. 15:04:11. Do wezwania załączono druk oświadczenia, pod którym w zależności od konkretnego przypadku obwiniony mógł wskazać, że sam prowadził pojazd, wskazać osobę której przekazał pojazd, bądź odmówić wskazania komu ten pojazd powierzył. Przedmiotowe wezwanie obwiniony odebrał osobiście w dniu 26 maja 2014r..

(dowód : wezwanie z k. 8, potwierdzenie odbioru z k. 9, oświadczenie z k. 10)

W dniu 4.06.2014r. do Straży Miejskiej w P. wpłynęło pismo obwinionego, zawierające jego oświadczenie, iż nie jest w stanie wskazać kierującego powierzonym mu do używania samochodu S. nr rej. (...), bowiem w tym dniu oprócz niego samochodem kierowały dwie inne osoby, w tym jedna z najbliższej rodziny. Pismo to zawierało nadto pytanie czy jest traktowany jako osoba podejrzana i wniosek o pouczenie go przysługujących mu w takim wypadku prawach. Gdyby zaś był traktowany jako świadek oświadczył, że uchyla się od wskazania osoby której użył do kierowania pojazdu gdyż udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić go na odpowiedzialność za przestępstwo fałszywego oskarżenia z art. 234 kk z winy umyślnej w zamiarze ewentualnym, albowiem nie będąc pewnym osoby, mógłby wskazać osobę niewinną. Powołał się nadto na art. 182 kpk w zw. z art. 41 § 1 kpw i odmówił składania zeznań, wskazując, iż mogłyby obciążyć osobę mu najbliższą.

(dowód : pismo obwinionego z k. 11)

W dniu 6.06.2014r. Straż Miejska udzieliła obwinionemu na piśmie odpowiedzi oraz pouczyła o tym, iż z treści art. 182 kpk i art. 183 kpk wynika, że odmowa udzielenia odpowiedzi jest możliwa w sytuacji gdy jej udzielenie mogłoby narazić osobę dla niego najbliższą na odpowiedzialność karną lub karnoskarbową, nie zaś odpowiedzialność za wykroczenie.

(dowód : pismo Straży Miejskiej z k. 12)

Obwinionego wezwano do osobistego stawiennictwa w siedzibie straży Miejskiej w P. w dniu 8.10.2014r. w charakterze osoby podejrzanej o popełnienie wykroczenia z art. 96 § 3 kw, pouczając o przysługujących mu prawach i obowiązkach. Obwiniony nie stawił się w wyznaczonym przez Straż Miejską terminie i nadesłał pismo, w którym podniósł, iż jako podejrzanemu o popełnienie wykroczenia przysługuje prawo do odmowy złożenia wyjaśnień, o czym nie został pouczony. Jednocześnie oświadczył, iż korzysta z uprawnienia przewidzianego art. 54 § 6 kpw. Nadto powołując się na brak pouczenia o prawach podejrzanego oświadczył, iż odmowa udzielenia informacji w żądanym zakresie nie może powodować dla niego ujemnych skutków prawnych (ukarania mandatem karnym, grzywną, skierowaniem sprawy do sądu)

(dowód: wezwanie z dnia 8.09.2014r. z k. 14, pouczenie z k. 15, potwierdzenie odbioru z k. 16, odpowiedź na wezwanie z k. 17).

Obwiniony Ł. J. ma 34 lata, jest kawalerem. Obecnie pozostaje zatrudniony w firmie (...) z wynagrodzeniem 2500 zł netto. Nie ma nikogo na utrzymaniu. Nie był leczony psychiatrycznie, neurologicznie ani odwykowo.

(dowód: wyjaśnienia obwinionego z k. 71v)

Przesłuchany w charakterze obwinionego na rozprawie w dniu 18 czerwca 2015 roku Ł. J. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu i złożył pisemny wniosek o umorzenie postępowania, a z ostrożności procesowej wniósł o uniewinnienie. Wyjaśnił nadto, że nie udowodniono mu winy. Wskazał, że sporządzona przez fotoradar fotografia nie pozwala na zidentyfikowanie osoby kierującej pojazdem, w tym czy kierowcą jest mężczyzna czy też kobieta. Przyznał, że pierwsze wezwanie wpłynęło po miesiącu od zdarzenia i skierowane zostało do firmy, a on wezwanie otrzymał po upływie około dwóch miesięcy. Wskazał, że przedmiotowy samochód należy do firmy, nie wie kto nim jeździ. Posiada kluczyki do tego pojazdu i korzystają z niego różne osoby, w tym członkowie jego rodziny,

przede wszystkim jest to jednak samochód firmowy i korzystają z niego pracownicy firmy. Jednocześnie wskazał, że z uwagi na to, że dzień 8.03.2014r. był dniem wolnym od pracy z samochodu mogły korzystać osoby postronne – członkowie jego rodziny jak i ówczesna dziewczyna. Wyjaśnił, że jest dysponentem przedmiotowego pojazdu, oddano mu go do użytkowania i dlatego w firmie nie prowadzi się rejestru osób, które z niego korzystają, bowiem to on jest za niego odpowiedzialny.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd nie dał wiary wyjaśnieniom obwinionego uznając, że stanowią one przyjętą przez niego linię obrony ukierunkowaną na uniknięcie odpowiedzialności za zarzucane mu wykroczenie.

Wykroczenie z art. 96 § 3 k.w. polega na niewskazaniu na żądanie uprawnionego organu, w tym wypadku Straży Miejskiej w P., wbrew obowiązkowi, komu został powierzony pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Nie ulega wątpliwości, że obowiązek taki wynikający z art. 78 ust. 4 i 5 ustawy Prawo o ruchu drogowym ciążył na obwinionym jako użytkowniku samochodu S. nr rej. (...), który został mu oddany w użytkowanie przez pracodawcę. Obwiniony pomimo odebrania w dniu 26 maja 2014r. wezwania do wskazania osoby, której powierzył w/w samochód, ciężącego na nim obowiązku nie spełnił. Podnieść należy, że za „niewskazanie” o którym mowa w art. 96 § 3 k.w. uznać należy, odmowę udzielenia informacji co do osoby, której powierzono pojazd do używania bądź kierowania, wskazanie osoby lub kręgu osób w sposób uniemożliwiający ustalenie konkretnego użytkownika pojazdu zaniechanie udzielenia odpowiedzi na wezwanie organu, czy też udzielenie odpowiedzi wymijającej, bądź zasłonięcie się niepamięcią. (por. postanowienie Sądu Okręgowego w Białymstoku z dnia 26.09.2012r. – sygn. VIII Kz 444/12.)

Odnosząc się do podnoszonych przez obwinionego w kierowanych przez niego pismach argumentach, wskazać należy, że wbrew termu co twierdzi obwiniony Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 12 marca 2014r. w sprawie sygn. P 27/13 orzekł, że art. 96 § 3 kw jest zgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz nie jest niezgodny z art. 42 ust. 1 Konstytucji. Trybunał orzekł nadto, że wezwany do wskazania kierującego pojazdem ma pięć możliwości: 1) wskazać siebie, jeżeli faktycznie prowadził pojazd; 2) przedstawić dowód, że nie jest ani właścicielem, ani posiadaczem pojazdu; 3) wskazać kto kierował lub używał pojazd; 4) nie wskazać, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania; 5) przedstawić dowód, że pojazd był użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. Tylko w czwartym wypadku, gdy właściciel lub posiadacz pojazdu nie wskaże, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania, naraża się na odpowiedzialność za wykroczenie określone w art. 96 § 3 kw. Trybunał wskazał również, że zgodnie z art. 78 ust. 4 p.r.d. właściciel lub posiadacz pojazdu nie mają obowiązku wskazania, komu powierzyli pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, jedynie w sytuacji gdy pojazd został użyty wbrew ich woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mogli zapobiec. Odpowiedzialność za wykroczenie określone w art. 96 § 3 k.w. zostanie wyłączona także w sytuacji, gdy właściciel lub posiadacz pojazdu uchylą się od obowiązku wskazania, komu powierzyli pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie w ramach prawa do obrony na podstawie art. 74 § 1 kpk w związku z art. 20 § 3 kpw, co oznacza, że właściciel lub posiadacz pojazdu nie mają obowiązku wskazania, komu powierzyli pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, jeżeli sami tym pojazdem kierowali lub go używali i dopuścili się np. wykroczenia przekroczenia prędkości zarejestrowanego za pomocą urządzenia rejestrującego. We wszystkich zaś innych wypadkach właściciel lub posiadacz pojazdu, od którego jest żądana powyższa informacja, a który jej nie udziela, popełnia wykroczenie z art. 96 § 3 kw.

Wskazać należy przy tym, iż obwiniony wezwany przez Straż Miejską do wskazania danych osoby której powierzył przedmiotowy samochód do kierowania, nie występował wówczas w charakterze świadka, by móc powołać się na treść art. 183 kpk, lecz jako użytkownik pojazdu, zobowiązany z mocy ustawy do udzielenia informacji, komu powierzył pojazd w oznaczonym czasie. Ponadto odpowiednie stosowanie w postępowaniu w sprawach o wykroczenia art. 183 § 1 k.p.k. (poprzez art. 41 § 1 kpw) nie oznacza, aby osoba przesłuchiwana w charakterze świadka w sprawie o wykroczenie mogła odmówić odpowiedzi na pytanie także wtedy, gdy odpowiedź taka narażałaby osobę jej najbliższą na odpowiedzialność za wykroczenie. Z treści bowiem samego art. 183 § 1 kpk wynika, że świadek może uchylić się od odpowiedzi na pytanie, jeżeli udzielenie odpowiedzi mogłoby narazić jego lub osobę dla niego najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Ustawodawca dopuszcza zatem

możliwość postawienia świadka w sytuacji konfliktowej, tak w postępowaniu karnym, jak i w innym postępowaniu, w którym art. 183 § 1 k.p.k. ma zastosowanie, w tym i w sprawach o wykroczenia. Uznaje jednak, że ze względu na wagę wykroczeń nie jest to konflikt na tyle istotny, aby zasługiwał na potraktowanie takie samo, jak obawa narażenia siebie lub osoby najbliższej na odpowiedzialność za przestępstwo (uchwała SN z dnia 30 listopada 2004r. sygn. I KZP 26/04). Zresztą wskazanie na żądanie uprawnionego organu osoby, której powierzono pojazd do używania bądź korzystania w oznaczonym czasie nie oznacza jeszcze, że osoba ta poniesie odpowiedzialność za wykroczenie.

W świetle powyższego oświadczenie obwinionego nadesłane w odpowiedzi na wezwanie Straży Miejskiej (k 11), iż nie jest w stanie wskazać kto w danym czasie kierował samochodem, bowiem w dniu 8.03.2014r. samochodem tym powierzonym mu do używania przez pracodawcę, kierował na zmianę on i jeszcze dwie osoby, w tym jedna z najbliższej rodziny, nie może skutkować uwolnieniem go od odpowiedzialności za zarzucone mu wykroczenie. Wskazać należy, że pierwsze wezwanie kierowane w tej sprawie do obwinionego zostało zwrócone z adnotacją o niepodjęciu w terminie, natomiast drugie zostało odebrane osobiście przez obwinionego dnia 26 maja 2014r. , tj. po upływie dwóch miesięcy od zdarzenia zarejestrowanego przez fotoradar, a więc w czasie, który nie spowodował zatarcia w pamięci danych osoby której powierzył pojazd w danym czasie do kierowania, zwłaszcza, że już po miesiącu od zdarzenia miał świadomość, iż Straż Miejska prowadzi postępowanie w zakresie ustalenia osoby kierującej samochodem S. w dniu 8.03.2014r. Nie sposób również uznać, że obwiniony nie miał wiedzy, kto w danym momencie dysponował pojazdem, stanowiącym składnik majątku firmy, w której był zatrudniony, jak i by nie miał możliwości ustalenia, kto tym samochodem faktycznie kierował. Obwiniony był odpowiedzialny za powierzony mu samochód i to na nim ciążył obowiązek posiadania informacji odnośnie tego w czyim posiadaniu znajdował się on w danym czasie. To zaś w jaki sposób monitorował używanie pojazdu leżało w jego gestii, a zasłanianie się niepamięcią, nie wyłącza po jego stronie odpowiedzialności za wykroczenie z art. 96 § 3 k.w. Jak już wskazano obwiniony byłby zwolniony z obowiązku wskazania osoby, która w danym czasie dysponowała pojazdem jedynie w sytuacji gdy użycie pojazdu nastąpiło wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec.

Za wiarygodne Sąd uznał dokumenty zawarte w aktach sprawy albowiem ich autentyczność nie budziła zastrzeżeń Sądu i nie była kwestionowana przez strony.

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że obwiniony dopuścił się zarzucanego mu wnioskiem o ukaranie wykroczenia, zaś z uwagi na fakt, iż w sprawie brak okoliczności wyłączających jego winę, Sąd na mocy art. 96 § 3 k.w. w zw. z art. 24 § 1 i 3 k.w. wymierzył mu karę 100 złotych grzywny. Zdaniem Sądu kara ta jest adekwatna do stopnia winy oraz społecznej szkodliwości wykroczenia będącego przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie. Sąd uznał, iż kara we wskazanym wymiarze będzie dla sprawcy dostateczną dolegliwością, spełnia cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do obwinionego, a także potrzeby prewencji generalnej w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Ustalając wysokość grzywny Sąd wziął pod uwagę sytuację materialną i dochody osiąmane przez obwinionego.

W pkt. 2 wyroku Sąd na mocy powołanych tam przepisów obciążył obwinionego opłatą od kary w wysokości 30 złotych i zryczałtowanymi wydatkami postępowania w kwocie 100 złotych, uznając, iż ich poniesienie nie będzie dla obwinionego, osiagającego regularne dochody, zbyt uciążliwe.